

Dosarul nr.2r-480/20

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (jud. I. Rusu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Corcenco, D. Stănilă, D. Corolevschi)

DECIZIE

07 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Vitalie Fornea, reprezentat de avocatul Roman Stici,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Vitalie Fornea cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 03 august 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins cererea depusă de Vitalie Fornea cu privire la repunerea în termen a apelului și s-a restituit apelul declarat de Vitalie Fornea,

c o n s t a t ă:

La 16 noiembrie 2016, Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare ÎCS „Easy Credit” SRL) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vitalie Fornea solicitând încasarea datoriei în mărime totală de 22171,00 de lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 665,13 lei.

Ulterior, ÎCS „Easy Credit” SRL a depus cerere de modificare a cuantumului sumei, solicitând încasarea datoriei în mărime totală de 20712,00 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 665,13 lei, motivând stingerea parțială a datoriei și a dobânzii de întârziere.

Prin hotărârea din 13 martie 2017 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Easy Credit” SRL și s-a încasat de la Vitalie Fornea în beneficiul ÎCS „Easy Credit” SRL datoria în sumă de 20712,00 lei; s-a încasat de la Vitalie Fornea în beneficiul ÎCS „Easy Credit” SRL cheltuielile de judecată în sumă de 665,13 lei.

La 12 iunie 2020, prin intermediul poștei (f.d.65), Vitalie Fornea, reprezentat de avocatul Roman Stici, a depus cerere de apel nemotivată, solicitând repunerea în termen, admiterea cererii de apel și casarea integrală a hotărârii primei instanțe, dispunând scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată în temeiul art. 267 lit. a),c) Cod de procedură civilă, deoarece nu a fost respectată procedura prealabilă și cererea de chemare în judecată a fost semnată de o persoană neîmputernicită.

Prin încheierea din 03 august 2020 a Curții de Apel Bălți s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea depusă de Vitalie Fornea cu privire la repunerea în termen a apelului declarat împotriva hotărârii din 13 martie 2017 a Judecătoriei Drochia, sediul Central și s-a restituit lui Vitalie Fornea cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 13 martie 2017 a Judecătoriei Drochia, sediul Central.

La 25 august 2020, prin intermediul poștei (f.d.75), Vitalie Fornea, reprezentat de avocatul Roman Stici, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 03 august 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând repunerea în termenul de declarare a recursului împotriva încheierii din 03 august 2020 a Curții de Apel Bălți, admiterea recursului, casarea integrală a încheierii din 03 august 2020 a Curții de Apel Bălți cu restituirea spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În motivarea recursului s-a invocat că încheierea este insuficient motivată, deși, au fost aduse argumente în vederea admiterii cererii.

Cu referire la dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 alin. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, recurentul a pretins că acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă observațiile aduse sunt într-adevăr „ascultate”, adică analizate temeinic de către instanța sesizată. Art. 6 implică în special în sarcina „instanței”, obligația de a proceda la o analiză efectivă a mijloacelor, argumentelor și propunerile de probe ale părților, fără a le stabili relevanța. Astfel, în sensul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, rezultă că instanța de apel nu a reținut pe deplin argumentele privind repunerea în termen a cererii sale de apel, depuse împotriva hotărârii din 13 martie 2017 a Judecătoriei Drochia, sediul Central.

Recurentul și-a exprimat dezacordul cu constatările instanței de apel referitor la faptul că a cunoscut de existența și examinarea cauzei în prima instanță, având în vedere recepționarea citațiilor, precum și că a participat la ședința de judecată, precum și că este neîntemeiat argumentul că a luat cunoștință de hotărârea primei instanțe la 26 mai 2020, motivând că art. 116 alin. (1) Cod de procedură civilă prevede că repunerea în termen este admisă în cazul omiterii din motive întemeiate a actului de procedură. Or, nu a recepționat hotărârea din 13 martie 2017, emisă de către Judecătoria Drochia, sediul Central, cu toate că obligația pozitivă de expediere a actului judecătoresc de dispoziție respectiv a revenit instanței de fond. La fel, a evidențiat și anterior că la cauza civilă lipsește dovada că hotărârea judecătorească din 13 martie 2017, emisă de către Judecătoria Drochia, sediul Central, a fost recepționată. De hotărârea contestată a luat cunoștință doar la 26 mai 2020, conform recipisei anexate la prezenta cauză civilă.

Copia recursului declarat a fost expediat în adresa intimatului la 11 septembrie 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.77) și a fost recepționată la 16 septembrie 2020, conform avizului de recepție (f.d.79).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 03 august 2020, iar cererea de recurs a fost depusă la 25 august 2020, prin intermediul poștei (f.d.75).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei încheierii părților la 18 august 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.70) și a fost recepționată la 21 august 2020 de către reprezentantul recurentului, avocatul Roman Stici, conform avizului de recepție (f.d.71), iar din adresa lui Vitalie Fornea: or. Drochia, str. Sorocii, nr.13 ap.208, a fost restituită corespondența cu mențiunea „nereclamată” (f.d.81-82). Astfel,

recursul este declarat în termen și nu este necesară repunerea în termenul de declarare a recursului în sensul pretins, având în vedere că recurentul s-a conformat prevederilor legale de a declara recursul în termenul de 15 zile de la data comunicării încheierii.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Vitalie Fornea, reprezentat de avocatul Roman Stici și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Easy Credit” SRL împotriva lui Vitalie Fornea cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost pronunțat la 13 martie 2017 (f.d.28).

Deși, dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat în lipsa părâtului, precum și a reprezentantului reclamantului, or, prima instanța a reținut ca fiind respectată procedura de înștiințare legală a părților, Colegiul accentuează că prima instanța a expediat în adresa părților la 15 martie 2017 (f.d.51) copia dispozitivului hotărârii judecătorești din 13 martie 2017, în temeiul art. 236 alin. (4) Cod de procedură civilă, conform căruia participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile.

Concomitent, Colegiul precizează că în conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 Cod de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii de repunere în termen a apelului declarat împotriva hotărârii din 13 martie 2017 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, de către Vitalie Fornea, din motivele ce succed.

În acest sens, Colegiul învederează că art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură

pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În continuare, Colegiul iterează că cererea de apel împotriva hotărârii din 13 martie 2017 a Judecătorei Drochia, sediul Central, a fost depusă la 12 iunie 2020, prin intermediul poștei (f.d.65), de către Vitalie Fornea, reprezentat de avocatul Roman Stici. Totodată, a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, motivând că a luat cunoștință de hotărârea primei instanțe la 26 mai 2020, conform recipisei anexate la dosar.

Prin încheierea din 03 august 2020 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin. (1) lit.b) Cod de procedură civilă, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea depusă de Vitalie Fornea cu privire la repunerea în termen a apelului declarat împotriva hotărârii din 13 martie 2017 a Judecătorei Drochia, sediul Central și s-a restituit lui Vitalie Fornea cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 13 martie 2017 a Judecătorei Drochia, sediul Central (f.d.68-69).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Colegiul reiterează că în justificarea cererii de repunere în termen pentru declararea apelului împotriva hotărârii din 13 martie 2017 a Judecătorei Drochia, sediul Central, apelantul/recurent a invocat că de hotărârea primei instanțe a luat cunoștință la 26 mai 2020.

Colegiul precizează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii postulat inserat expres în art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Referitor la argumentul recurentului precum a luat cunoștință de hotărârea primei instanțe la 26 mai 2020, conform recipisei anexate la dosar, Colegiul notează că instanța de apel întemeiat a reținut că Vitalie Fornea cunoștea despre existența și examinarea cauzei în prima instanță, fiind incontestabilă recepționarea citațiilor.

În această ordine de idei, Colegiul relevă că procesul civil a fost intentat la cererea de chemare în judecată depusă la 16 noiembrie 2016 de către ÎCS „Easy Credit” SRL împotriva lui Vitalie Fornea cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.3-4).

Prin încheierea din 17 noiembrie 2016 a Judecătorei Drochia s-a acceptat cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Easy Credit” SRL împotriva lui Vitalie Fornea cu privire la încasarea datoriei (f.d.33).

Confirmarea anexată la materiale cauzei atestă că Vitalie Fornea a primit copia cererii de chemare în judecată cu anexele (f.d.39), iar conform avizului de primire a citației, pârâtul Vitalie Fornea a confirmat despre prezența sa în cadrul ședinței de judecată din 17 ianuarie 2017, precum și că este înștiințat despre faptul că următoarea ședință de judecată va avea loc în data de 13 martie 2017 ora 13:00 (f.d.40). De altfel, procesul-verbal al ședinței de judecată din data de 17 ianuarie

2017 reflectă datele ce confirmă prezența pârâtului Vitalie Fornea în cadrul ședinței de judecată (f.d.46-47).

În context, Colegiul evocă prevederile art. 102 alin.(4¹) Cod de procedură civilă care stipulează că participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

În atare circumstanțe, Colegiul conchide că instanța de apel justificat a reținut că termenul de contestare a hotărârii primei instanțe a expirat la 12 aprilie 2017, în temeiul art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, chiar și în cazul când dispozitivul hotărârii a fost pronunțat în lipsa lui Vitalie Fornea.

Mai mult, pârâtul Vitalie Fornea a fost înștiințat contra semnătura despre data și ora ședinței de judecată din 13 martie 2017, aspect conturat supra. Respectiv, instanța de apel întemeiat a punctat precum că Vitalie Fornea urma să întreprindă toate măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță și de a îndeplini actele de procedură în conformitate cu prevederile legale, inclusiv depunerea cererii de apel.

În această ordine de idei, pornind de la faptul că recurentul a cunoscut despre existența litigiului, precum și despre ședința de judecată din data de 13 martie 2017, când a fost și pronunțat dispozitivul hotărârii primei instanțe, Colegiul reține ca fiind justificată ipoteza instanței de apel precum că este neîntemeiată cererea de repunere în termen, precum și că termenul de declarare a apelului a fost omis.

Alegația recurentului precum că a luat cunoștință de hotărârea primei instanțe la 26 mai 2020 a fost apreciată ca fiind neîntemeiată de către instanța de apel, având în vedere că circumstanțele conturate anterior confirmă că apelantul/recurent a cunoscut despre existența litigiului și a avut posibilitatea de a se conforma prevederilor legale și a exercita calea de atac-apelul în interiorul termenului de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii primei instanțe, or, la caz anumite excepții nu au fost stabilite/prevăzute.

Cu referire la argumentul recurentului precum că prin prisma art. 116 alin.(1) Cod de procedură civilă, repunerea în termen este admisă în cazul omiterii termenului din motive întemeiate, Colegiul menționează că nu se neagă acest aspect, doar că în virtutea art. 116 alin. (3) Cod de procedură civilă, la cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Or, la caz recurentul nu a indicat ce l-a împiedicat de a afla anterior despre rezultatul examinării în prima instanță, având în vedere că hotărârea a fost pronunțată la 13 martie 2017, însă apelul împotriva hotărârii primei instanțe a fost declarat abia la 12 iunie 2020, depunând în acest sens o cerere de apel nemotivată prin intermediul poștei (f.d.65).

Respectiv, instanța de apel justificat a conchis că recurentul nu a prezentat probe admisibile în confirmarea imposibilității actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege, or, legiuitorul a indicat expres că repunerea în termen este admisă în cazul omiterii termenului din motive întemeiate.

De altfel, recurentul menționează că a luat cunoștință la 26 mai 2020 de hotărârea din 13 martie 2017 a Judecătorei Drochia, sediul Central, însă Colegiul accentuează că, recurentul nu a explicat ce l-a împiedicat să ia cunoștință despre hotărârea judecătorească din 13 martie 2017 mai devreme sau cel puțin nu a menționat dacă a încercat să afle despre progresul procedurilor judiciare. Or, părțile trebuie să ia măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul

procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc, iar la caz recurentul Vitalie Fornea a cunoscut despre existența litigiului.

Odată ce legiuitorul a stabilit un termen strict de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii pentru exercitarea căii de atac-apelul, apelantul/recurent nu a avut decât obligația de a se conforma acestui termen.

Adițional, Colegiul relevă că obligația instanței de judecată de a expedia dispozitivul hotărârii rezultând din prevederile art. 236 alin.(4) Cod de procedură civilă, nu exclude dreptul participanților la proces de a recepționa personal hotărârea judecătorească în cadrul instanței, în situația în care pârâtul a cunoscut despre existența litigiului. Mai mult, la caz nu poate fi negat faptul că prima instanță nu și-a executat obligația pozitivă, în sensul pretins de recurent, de a expedia actul judecătoresc.

De altfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a relevat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Prin prisma prevederilor art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Deși, recurentul a invocat prin prisma art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale dreptul la un proces echitabil care înglobează și dreptul de a prezenta observații care le consideră relevante cauzei, precum și ca dreptul poate fi considerat efectiv doar dacă aceste observații sunt într-adevăr „ascultate”, Colegiul relevă că, la caz, nu poate fi pretins faptul că instanța de apel nu a analizat/ascultat argumentele/observațiile recurentului, având în vedere că instanța de apel a motivat soluția sa raportând cadrul legal aplicabil speței la circumstanțele speței, precum și alegațiile redată în susținerea poziției de către apelant/recurent.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Concomitent, Colegiul accentuează că legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Respectiv, Colegiul apreciază ca fiind corectă constatarea instanței de apel privind lipsa temeiurilor de repunere în termen pentru declararea apelului. Subsecvent, este întemeiată dispoziția instanței de apel privind restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin.(1) lit.b) Cod de procedură civilă, ca fiind depusă cu omiterea termenului legal.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale,

art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate denotă că apelantul/recurent și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în termenul instituit de legiuitor.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Vitalie Fornea, reprezentat de avocatul Roman Stici.

Se menține încheierea din 03 august 2020 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Vitalie Fornea cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat